Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 117 SATURDAY, JUNE 20, 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СУБОТА, 20-го ЧЕРВНЯ 1998 р. Ч. 117 РІК CV

Л. Кучма стривожений боргами України

Київ. — Президент Леонід Кучма висловив 18-го червня тривогу у зв'язку зі збільшенням боргів України і сказав, що фінансова криза може дестабілізувати гривню.

„Щоб зберегти стабільність, ми мусимо вдаватися до значних внутрішніх і зовнішніх позичок, — сказав він, виступаючи на телебаченні. — Величина державного боргу наближається до критичного рівня. Я особливо стривожений тим, що фінансова криза може вдарити по стабільності гривні".

Президент заявив, що готовий оминути парлямент, який не схвалив за останній місяць жодного економічного закону. Л. Кучма сказав, що видасть укази щодо вдосконалення податкової системи і запровадження змін у реформах, необхідних для покращання економіки.

Україна, яка намагається знайти гроші на виплату платень, збирається позичити цього року за кордоном ще біля 2 блн. дол. Вона також хоче закваліфікуватися на багатобільйоновий кредит від Міжнародного валютного фонду, але для цього Київ повинен задовольнити 92 умови.

Парлямент знову відкинув кандидатуру П. Симоненка

Київ. — 18-го червня чергові вибори голови Верховної Ради закінчилися безрезультатно — єдиному кандидатові лідерові комуністів Петрові Симоненкові не вистачило п'ятьох голосів, щоб стати спікером.

Голова Лічильної комісії Валерій Мішура повідомив, що у голосуванні взяло участь 295 депутатів. З них за П. Симоненка, якого комуністи вперто продовжують висувати, проголосував 221 депутат, а проти — 46. Решта голосів визнано недійсними.

Того самого дня відбулася дев'ята тура висування кандидатів на голову Верховної Ради. Представники Народно-Демократичної Партії, а також члени Народного Руху висунули вже втретє голову парляменту 12-го скликання Івана Плюща. Попередні рази він знімав свою кандидатуру.

Позафракційний депутат Віталій Черненко висунув кандидатуру першого заступника голови парляменту 13-го скликання Олександра Ткаченка, який тепер належить до фракції „Лівий центр".

Україна сподівається кредиту від МВФ на початку осені

Київ. — Якщо Верховна Рада проголосує за зменшення бюджету, Україна сподівається отримати від Міжнародного валютного фонду кредит в рамках програми поширеного фінансового сприяння (ПФС) на початку осені, заявив 19-го червня віцепрем'єр з питань економічної реформи Сергій Тигипко.

„Якщо парлямент почне працювати і підтримуватиме нас, я абсолютно певний, що вже на початку осені ми зможемо отримати гроші або принаймні позитивне рішення", — сказав він на пресконференції.

В Україні перебуває місія МВФ, яка вивчає поступ українських реформ з тим щоб вирішити чи виділяти Києву 2.5 блн. дол. у рамках ПФС. 19-го червня голова Національного Банку України Віктор Ющенко сказав, що місія покине Україну з достатньо позитивним враженням і подасть пропозицію Раді директорів МВФ про те, щоб надати цей кредит.

МВФ висунув 92 умови, які Україна повинна виконати, щоб закваліфікуватися на отримання ПФС. Головними з цих умов є зменшення бюджету до 2.5 відс. валового національного продукту, прискорення приватизації і здійснення широкомаштабних структурних реформ.

Аналітики вважають, що надання Україні кредиту МВФ послужить сигналом для інших інвесторів, які можуть принести Україні вчетверо більше фондів.

Ірак займається пачкарством нафти

Вашінґтон. — Офіційні чинники урядів ЗСА і Туреччини кажуть, що Ірак займається контрабандою нафти до Туреччини, не зважаючи на санкції Організації Об'єднаних Націй.

Ці самі урядовці твердять, що ЗСА, знаючи про це, вирішили не робити будь-яких заходів для припинення цієї нелегальної торгівлі, бо вона є корисною для Туреччини, союзника ЗСА у їхній настанові до Іраку та курдів, які не дають можливості іракському урядові президента Саддама Гуссейна правити територією північного Іраку.

Впродовж року тисячі вантажних авт перевозять млн. тонн нафти, дизельного палива та інших рафінованих продуктів до Туреччини. Роблять це зовсім відкрито, їдучи дорогами, котрі кожночасно є під пильним оком американських і союзних літаків.

Ця нелегальна торгівля нафтою, збагачує уряд президента С. Гуссейна та його родину, навіть коли він знаходиться під забороною ООН, встановленою під час війни у Перській затоці тому вісім років. Ця заборона офіційного експорту нафти триватиме аж до часу, коли ООН визнає, що Ірак зліквідував усі програми виробництва зброї масового винищення.

Уряд президента Билла Клінтона вирішив не зупиняти цієї незаконної торгівлі, бо вона є корисною не тільки для Туреччини, але в першу чергу для ЗСА та їхньої політики щодо погамування іракських військових плянів.

Відкрилася конференція з питань громадянства

Ялта. —17-го червня у місті почала працювати міжнародна конференція, яка розглядає проблеми громадянства і реформування системи приписки в Україні, запровадженої ще Сталіном.

„Факт проведення такої конференції при підтримці і безпосередній участі парляменту та Уряду України свідчить про бажання українських владних структур досягти позитивних змін у вирішенні проблем громадянства, які постали перед раніш депортованими народами, а також у реформуванні інституту приписки в Україні", — сказав представник Управління верховного комісара ООН у справах втікачів (УВКВ ООН) в Україні Йожеф Дьорке.

Конференція розглядає проблеми набуття українського громадянства кримськими репатріянтами, питання тлумачення відповідних норм українського законодавства, а також вироблення змін та доповнення до існуючого законодавства.

Учасників конференції знайомлять з результатами досліджень щодо питань відповідності українського законодавства нормам і стандартам міжнародного права, які були проведені експертами Ради Европи, УВКВ ООН і Кабінету Міністрів України.

У праці конференції, яку організували УВКВ ООН, Верховна Рада та Рада Европи, беруть участь також представники Міністерства Закордонних Справ, Міністерства Внутрішніх Справ, Міністерства Юстиції України і Державного комітету України з питань національностей та міграції.

Павлоградські шахтарі припинили пікетування

Київ. — Біля 1,000 павлоградських шахтарів, які пікетували будинки Адміністрації Президента та Кабінету Міністрів,17-го червня припинили акцію протесту і поїхали додому.

День перед тим представники Незалежної Профспілки Гірників підписали угоду з Урядом про виплату платень, а 17-го червня гірники дізналися, що фонди вже надійшли на їхні рахунки.

Усі павлоградські шахтарі виїхали з Києва у другій половині дня спеціяльним ешелоном з 18 вагонів. Того ж дня шахтарі компанії „Павлоградвугілля" припинили пікетування Дніпропетровської державної адміністрації.

Проте в Києві ще залишаються пікетники з Донецької, Луганської, Львівської та Рівенської областей. Їхати додому вони покищо не збираються. 17-го червня на підтримку їхніх вимог на вулицю вийшли представники трьох місцевих профспілок у Донецьку.

Україна в змозі виконати боргові зобов'язання

Київ. — Голова Національного Банку України Віктор Ющенко сказав 19-го червня, що до кінця серпня Україна має достатньо ресурсів для виконання своїх боргових зобов'язань і запевнив, що гривня витримає фінансову кризу.

„Починаючи з червня, а потім в липні і серпні все кинуто і збалансовано на обслуговування внутрішнього і зовнішнього боргів, — заявив В. Ющенко. — Я певний, що гривня витримає цю кризову ситуацію".

День перед тим Президент Леонід Кучма у своїй телевізійній промові висловив тривогу у зв'язку зі збільшенням боргів України. Фінансова криза, сказав він, може захитати національну валюту.

Україна проголосила ряд заходів щодо збільшення своєї валютної резерви і виплати боргів. Вона, зокрема, збирається вдаватися в липні і серпні до позичок за кордоном. Однак, за словами віцепрем'єра з питань економічної реформи Сергія Тигипка, у зв'язку з економічною кризою Україна вирішила більше не позичати в червні.

18-го червня заступник міністра економіки Петро Германчук сказав, що Уряд домовився з найбільшими банками про повернення до кінця червня на ринок фондів з облігацій, які незабаром треба буде погашувати.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Л. КУЧМА ПРИЙНЯВ АМБАСАДОРА КИРГИЗСТАНУ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма 16-го червня прийняв амбасадора Киргизстану Колумбека Джмалієва у зв'язку з від'їздом його на батьківщину. Під час розмови обговорено стан двосторонніх відносин і хід виконання досягнутих домовлень між обома країнами. Президент висловив щиру подяку К. Джмалієву за його плідну дипломатичну семирічну працю в Україні. За особистий внесок амбасадора в розвиток українсько-киргизьких відносин Л. Кучма вручив йому відзнаку Президента України "Орден зазаслуги 2-го ступеня".

НАМАГАЛИСЯ ОБРАТИ М. СИРОТУ

КИЇВ. — У Верховній Раді України відбулося обговорення кандидатури Михайла Сироти на пост голови парляменту. Під час обговорення кандидатури депутата Михайла Сироти стало відомо, що він вийшов з НДП і став позафракційним депутатом. Комуністи проголосили, що ніколи не підтримають людину, яка змінила три партії: за словами комуніста Геннадія Долженка, Сирота був членом Комуністичної Партії України і НДП і що "декларація доходів кандидата Сироти трішечки неповна". В результаті таємного голосування з 273-ох депутатів, які взяли участь у голосуванні, за М. Сироту проголосувало 118, проти — 144. Отже і цього разу голову парляменту обрати не вдалося.

РАДІО БУДЕ В ОДНИХ РУКАХ

КИЇВ. — Уряд України видав постанову про перепідпорядкування концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення з усіма активами та пасивами станом на 1-го липня 1998 року Міністерству Інформації України. Раніше він був у розпорядженні Державного комітету радіо і телебачення. Концерн буде реорганізовано в єдине підприємство, що розвиватиметься як цілісна система радіорелейних мереж, сателітних станцій, інших засобів поширення телерадіопрограм в Україні та за її межами.

В. ПУСТОВОЙТЕНКО СКРИТИКУВАВ ПРАЦЮ ФДМУ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко провів нараду з керівництвом Фонду Державного Майна України. Обговорено процес приватизації. Особливо турбують прем'єра низькі суми надходжень до бюджету від приватизації. За його словами, незадовільна діяльність ФДМ привела фактично до зриву програми приватизації на поточний рік, через що бюджет неотримав кількасот мільйонів гривень. Законом про державний бюджет на 1998 рік передбачено, що від приватизації в скарбницю має надійти 1 блн. 40 млн. грн. Однак, за даними ФДМУ, за п'ять місяців цього року загальна сума надходжень від приватизації до державного бюджету становила лише 219 млн. грн.

ФАРМЕРИ ВИМАГАЮТЬ 100 МЛН.ГРН.

ЛЬВІВ. — У першому кварталі цього року держава виділила фармерам 530,000 грн. допомоги, а заплановані на другий квартал 734,000 грн. досі не надійшли на рахунки асоціяції.Про це повідомив президент Асоціяції Фармерів України Іван Тоніч. Він зазначив, що сьогодні українські фармери потребують серйозної підтримки. Для цього необхідно щорічно виділяти щонайменше 100 млн. грн., а не 3 мільйони, як це робить Уряд, додав Тоніч.

ЗАЛИШИВСЯ ОДИН КАНДИДАТ

КИЇВ.— Під час чергового висунення кандидатів на пост голови Верховної Ради України запропоновано кандидатури члена неформального депутатського об'єднання "Реформи-Центр" Ігоря Осташа, голову Християнсько-Демократичної Партії України Віталія Журавського, від фракції комуністів — першого секретаря ЦК КПУ Петра Симоненка. Із позафракційних запропоновано кандидатури генерал-лейтенанта міліції Олександра Бандурки та Олександра Ржавського. Троє з них — І. Осташ та О. Бандурка та В. Журавський свої кандидатури зняли. Пізніше на користь П. Симоненка зняв свою кандидатуру і О. Ржавський. Отже залишився лише один кандидат — Петро Симоненко. Оскільки робочий день скінчився, то голосування перенесено на наступний день.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТАНКА Т-72

КИЇВ. — Асистент генерального секретаря НАТО Норман Рей плянує обговорити проєкт модернізації танка Т-72, який випускають у Харкові на заводі ім. Малишева. Про це повідомив заступник міністра промислової політики України Валерій Казаков. За його словами,підсумки останньої виставки "Евросаторі-98", що відбулась у Франції іна якій продемонстровано згаданий проєкт, виправдали зусилля України.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ВИВЧАЄ МОЖЛИВОСТІ ХАРКІВЩИНИ

ХАРКІВ. — В Харкові перебуває американська делегація, до складу якої входять представники деяких департаментів ЗСА. Гості відвідали ряд харківських підприємств з метою вивчення можливости вкладення інвестицій.

ЛІСОВІ ПОЖЕЖІ

ХАРКІВ. — У Харківській області горять ліси. За повідомленням штабу цивільної оборони, в Зміївському районі згоріло понад сім гектарів хвойного лісу. Причиною пожежі стало замкнення мережі електропередач. У Купянському районі, де знищено понад чотири гектари зелених насаджень, джерелом пожежі стало порушення правил пожежної безпеки відпочиваючими.

ЛЬВІВСЬКІ МИТНИКИ СКОНФІСКУВАЛИ ЗЕНІТНИЙ НАБІЙ

ЛЬВІВ. — Під час огляду особистих речей пасажирів рейсу "Львів — Ню Йорк", місцеві митники затримали громадянина ЗСА Джеймса Смеса, в якого було виявлено 37-міліметровий бойовий набій від зенітної гармати.

„Я горджуся тим, що я — українка"

Парсиппані, Н. Дж. (Г. Колесса). — Ім'я української співачки, солістки Нюйоркської міської опери сопрано Оксани Кровицької стає щораз більш відомим у світі високого оперового мистецтва. Після тріюмфальної рецензії в газеті „Ню Йорк Таймс" з 10-го березня ц.р., яку ми детально висвітлили у „Свободі", 10-го червня газета „Стар Леджер" помістила схвальне ревю пера Пітера Спенсера. Йдеться про концерт в містечку Гогокус, Ню Джерзі, який відбувся 6-го червня в залі церкви св. Луки. Звучав „Реквієм" Дж. Верді для солістів, хору та оркестри; сольові партії виконали О. Кровицька, Маріса Ґалвані (меццо-сопрано), Франсіско Касанова (тенор) та Валентин Печенов (бас), співав хор Арс Музіка Корел; диригував твором Італьо Марчіні.

О. Кровицька в редакції „Свободи". (Фото Г. Колесси)

В рецензії читаємо: „Серед солістів головувала Оксана Кровицька. Її зворушуючий тембр голосу і вдумлива, проникаюча інтерпретація притягали протягом цілого твору. Сила і контроля дихання співачки були подивугідними, а її голос виділявся серед звучання хору та оркестри навіть при трьох форте".

Наша громадськість має усі підстави гордитися своєю славною землячкою, адже Оксана не тільки виростала в Україні й одержала там прекрасну музичну освіту, але перш за все, вона виховала в дусі патріотизму і гордости за своє національне походження.

„Я завжди підкреслюю, що я — українка. Пишаюся своєю історією: ось, згадати хоча б княгиню Ольгу, княгиню Анну, Марусю Чурай, Роксоляну... Та мене як жінку і співачку найбільше вражає постать Соломії Крушельницької, людини залізної волі, яка, приносячи в жертву своє приватне життя, виключно завдяки своєму талантові та наполегливій праці здобула світову славу . Вона — мій дороговказ, на її прикладі я взоруюся. Часто переглядаю фотографії славетної артистки, слухаю запису її голосу. Хочеться хоча б частково бути подібною до неї..."

— Оксаною мене назвали в честь героїні опери „Запорожець за Дунаєм", — продовжує співачка під час нашої розмови в редакції „Свободи". — Ціла наша родина — дуже співоча. Душею цьому був мій вуйко по стороні батька Нестор Горницький — чудовий музикант, співак театрів Стадника, потім — Блавацького, викладач

(Продовження на стор. 3)

КОНВЕНЦІЯ УБСОЮЗУ ВІДКИНУЛА ЗЛУКУ

Ґлен Спей, Н. Й. — XXIV Конвенція Українського Братського Союзу відкинула пропозицію злуки з Українським Народним Союзом голосами делегатів 22 за і 53 проти.

Конвенція УБС, яка закінчилася тут у четвер, 18-го червня, обрала Виконавчий комітет в складі: Іван Олексин — голова, Степан Віхар — заступник голови, Одрі Томас — касир, Христина Саляк-Шабловська — секретар.

ПРЕЗИДЕНТ ҐВІНЕЇ ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

Київ (УНІАР). — Тут з офіційною візитою перебував президент Ґвінеї Лянсан Конте.

За підсумками проведених переговорів підписано два українсько-гвінейські документи. Президенти обох країн підписали спільне комюніке про принципи співробітництва та дружби між Україною та Ґвінеєю. Міністер закордонних справ України Борис Тарасюк та його гвінейський колега підписали угоду між звернішньо-політичними міністерствами про безвізовий режим в'їзду для власників дипломатичних та службових пашпортів.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 17-ГО ЧЕРВНЯ, Аргентина видала на домагання Хорватії колишнього коменданта найбільшого концентраційного табору Дінка Сакіча, котрого оскаржено за вчинення звірств під час Другої світової війни в згаданому таборі у Хорватії. У Хорватії, після слідства злочинів, у вчиненні котрих його звинувачено під час його правління на пості команданта Ясеновацького концентраційного табору в ранніх 1940-их роках, коли Хорватія була під владою пронацистського правління Усташа. Міґель Анджел Россі, публічний оборонець Д. Сакіча на міжнародному летовищі в Буйнос Айрес, заявив репортерам засобів масової інформації, що його клієнт завжди мав намір поїхати до Хорватії, щоб вияснити факти. У Загребі Д. Сакіча будуть судити „вчинені ним злочини проти людства та міжнародних законів".

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ОФІЦІЙНИМИ ЧИННИКАМИ, президент Билл Клінтон вирішив іменувати Ричарда Голбрука американським представником до Організації Об'єднаних Націй на місце Билла Ричардсона, котрий займе становище секретаря Департаменту енергетики. Своє рішення Президент проголосив на окремій церемонії в Білому Домі у четвер, 18-го червня. На думку аналітиків, призначення Р. Голбрука, головного архітекта Дейтонської угоди для замирення у Боснії, представником ЗСА до ООН є для того, щоб додати нових енергії та досвіду цьому становищу, а в той самий час дати важливу внутрішню політичну платформу Б. Ричардсонові. Такої плятформи йому конечно потрібно тому, що його збираються висувати як можливого віцепрезидентського кандидата для Ал Гора, коли він виграє президентську номінацію демократів у 2000 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Дорогі співпрацівники і читачі!

Оце останній раз появляється моє прізвище, як головного редактора „Свободи", на малій „шапці" вгорі на цій сторінці. З моїм відходом на пенсію сьогодні, це прізвище не появиться у вівтірковому числі наступного тижня, коли до кінця червня приходитиме до Вас „Свобода" у формі щоденника. Мій відхід на пенсію зумовлений рішенням 34-ої Конвенції УНСоюзу — переходу „Свободи" на тижневик. Отже, не зобов'язує мене неприємне написання епітафу на гробі щоденника. Але зобов'язує мене висловлення всім Вам подяки за підтримку і льояльність продовж моєї 36-річної і чотиримісячної праці у В-ві „Свободи", поділеної майже рівно по 18 років і двох місяців поміж англомовним „Українським Тижневиком" і україномовною „Свободою" на службі громаді і українському народові, які я уважав своїми імперативами. За Вашу льояльність, відданість, співпрацю, за ваші сугестії, поради, за Вашу підтримку і кожночасну готовість стояти поруч в обороні і популяризації українства — моя щиросердечна подяка. Прийміть її з такою щирістю, з якою я її востаннє тут висловлюю.

Зенон Снилик

Европейську валюту породжують об'єктивні причини

Від 1-го січня 1999 року одинадцять країн Европейського союзу (ЕС) запроваджують єдину европейську валюту. Поза цією угодою покищо залишилися чотири країни: Грецію не допустили через невиконання маахстрихської угоди 1992 року, та самі вирішили покищо утриматися Великобританія, Данія і Швеція.

Загалом у світі панує думка, що спільну европейську валюту вводиться задля противаги Америці. Однак европейські держави мають і свої внутрішні причини, які спонукують їх до об'єднання. В кожній з них народжуваність з року в рік зменшується, число пенсіонерів зростає, а особливо зростає число безробітних, які фактично живуть за рахунок працюючих. Статистика свідчить, що в ЕС на кожних 100 працюючих припадає 12 безробітних. В ЗСА на сто працюючих — 4.6 непрацюючих, в Японії — три.

Демографічна нерівномірність разом з диспропорцією на ринку праці "з'їдають" 5-7 відсотків від валового внутрішнього продукту (ВВП). Адже допомога безробітним з Европі набагато вища, ніж в ЗСА і Японії. Великі пільги непрацюючим стали причиною зменшення ініціятиви щодо праці. Тому в Фінляндії, наприклад, уже майже 500,000 безробітних. Щоб їх утримувати доводиться постійно збільшувати податки на соціяльні потреби. Ці податки в Европі також на третину вищі, ніж в Японії чи ЗСА. Дефіцит бюджету в Фінляндії, який накопичувався роками, привів до зростання державного боргу, який досяг 75 відс. валового внутрішнього продукту. Самі лише відсотки на борг збільшують його на 5.5 відс.

Отже перед Европою постала необхідність щось змінити, передусім жити відповідно до своїх достатків.

Єдина европейська валюта має зіграти в цьому дуже важливу ролю, але для її введення треба, щоб в усіх країнах ЕС були однакові темпи інфляції, та й не дуже високі. Інакше союз розпадеться. Уже згадана вище маастрихська угода передбачала зблизити господарський рівень так, щоб спільну валюту можна було ввести безболісно. Одинадцятьом державам великими зусиллями це вдалося зробити. Від 1993 до 1997 року темпи інфляції зменшилися з 4-ох до 1.6 відсотка, а дефіцит державного бюджету зменшився з 5.5 до 2,5 відс. В Італії за один 1997 рік дефіцит бюджету зменшився з 6.8 до 2.5 відс. Довготермінові процентні ставки зменшилися до 5.9 відс.

Таку тверду політику ощадности провести було трохи легше у Бельгії, Голляндії, Греції, Еспанії, Італії, Ірляндії, Франції та Португалії, де більшість населення підтримала ідею введення спільної валюти. Важче було в Німеччині, де побоюються чи не буде евро слабшою за німецьку марку. Та великі підприємці переконали, що перехід на спільну валюту не зашкодить. Принаймні підприємці не витрачатимуть шалених сум на обмін валют, полегшиться імпорт-експорт тощо.

Держави-члени ЕС підписали так званий пакт стабільности. Згідно з цим документом, країна, яка перевищила допустимий тривідсотковий де-

(Закінчення на стор. 3)

Петро Грицак

МІСЦЕ РОСІЇ В ПОЛІТИЦІ ЗСА

Американське традиційне „русофільство" зумовлене історією. Воно почалося ще від невтральности Росії за Катерини II, під час американської війни за незалежність, та продовжувалося в часі громадянської війни 1861-65 років. Вкінці, пару літ пізніше, за смішно малу ціну, Росія продає Америці Аляску! Все це викликає почування певної симпатії чи навіть вдячности, і змушує забувати при тім менш приємні аспекти царської імперії.

Право самовизначення — не для всіх

Потім прийшла пора на корисні інвестиції перед самою Першою світовою війною, а згодом — воєнне союзництво, з участю Америки у війні. Після лютневої революції президент Вілсон, тим захоплений, у своїй промові висловлює „найбільші симпатії" до „волелюбного російського народу" (тобто тільки до москалів), і навіть не думає стосувати до Росії своєї ідеї про „самовизначення народів". Це відноситься тільки до воєнних противників, Австро-Угорщини та Туреччини. Малі вийнятки робляться для Польщі і, з великою неохотою, для балтійських народів, але цілком поминаючи українців у Східній Галичині. На рекомендацію Вілсона, всі військові операції альянтів проти большевиків Росії припиняються в половині 1919 року, здається, головно тому, щоб зберегти цілість Росії, супроти можливого поширення Японії на континент.

Тому сьогодні дехто називає Вілсона „хрещеним батьком" пізнішого СССР, із яким, мимо браку дипломатичних зносин, розвивається жвава торгівля, завдяки активности енергійних менших, що походили з Росії та були симпатично до СССР наставлені. Тут переважно розходилося про дорогоцінности, позабирані із знаціоналізованих церков, які американські підприємці (наприклад, добре знаний А. Гаммер) привозили до Америки, для виміни на всяку машинерію й індустріяльні товари, частинно навіть перестарілі, без більшої користи для СССР.

Проросійське наставлення лівих інтелектуалів у ЗСА

Але із приходом до влади президента Рузвелта у 1933 році засновуються повні дипломатичні зносини з Совєтським Союзом, а кадри інтелектуалів-лівaків мають все більший вплив на американське суспільство. Вони відверто висловлюють свої симпатії до республіканської Еспанії, і їх не занепокоюють можливі субверсивні активности СССР в Америці. На деякі остереження того роду Рузвелт відповідає жартом: „Іди і скачи до озера, не хочу про те більше чути!" Інформації про ці активности виходять наверх аж під час конгресових переслухувань колишнього комуністичного активіста, В. Чемберса, вліті 50 років тому. Під впливом своїх дорадників, Рузвелт виводить свою ідею „чотирьох поліціянтів" для утримання миру у післявоєнному світі, які мали б для того досить зброї: Америка, СССР, Великобританія й Китай, а решта держав мали б бути роззброєними. Це доводить, після Ялти, у 50-их роках, до фактичного двополярного світу.

Російські й польонофільські симпатії американських урядових чинників не мали б більшого значення для українців, якби вони не були саме проти них звернені. Як у Парижі в 1919 році альянти не хотіли визнати української державности (головно через американського представника, Ленсінга), так також американці були організаторами так званої „армії генерала Галлера" (так принайменше хваляться сьогодні представники американської „Польонії"). Ця армія, модерно еквіпована американцями, завдала у травні 1919 року нищівного удару Українській Галицькій Армії та знищила ЗУНР. А про такі неґарні справи, як голод на Україні у 1933 році, офіціяльно в Америці ніхто не хоче чути. 60 років тому амбасадор В. Буллiт інформує президента Рузвелта про „небезпеку для миру в Европі" від України.

Українцями почали в Америці зацікавлюватися аж під час корейської війни. Спочатку дуже обережно, бо все ще стояли на принципі збереження цілости Росії — частинно із традиційних напрямів американської політики, але, можливо також, із мнимої користи бізнесових зносин із такою великодержавою.

Після драматичної конфронтації щодо поділу Берліну (берлінський мур) та ракет на Кубі, в наслідок авантюрницької політики Хрущова, який чомусь уважав президента Кеннеді слабосилим противником і легким до використання, приходить до відомих подій у В'єтнамі. Там вперше показуються певні недомагання американської зовнішньої політики, через загальний брак попертя із сторони молодшої генерації. Тут Кіссінджер їде до Китаю, починається „детант", частинно інспірований німецьким канцлером В. Брандтом та певними католицькими колами, прихильними до „остполітік". Відомими є переслухування у Конгресі у 1976 році відносно „доктрини Зонненфельда", щодо її мнимого твердження, що Америка повинна, як основу її політики у Східній Европі, попирати там беззастережну домінацію СССР. Інші провідні політологи-совєтофіли (С. Бялер, М. Мандельбавм) проголошують ще у 1989 році, що СССР ніколи не зречеться своїх східноевропейських сателітів, а Америка не буде у стані це зробити силою. Тобто, за президента Дж. Буша Америка мала своїм завданням підтримувати Горбачова і зреформований СССР! Це відчувається із відомої промови „чикен Кієв" Буша у Києві у 1991 році та коментатрів тодішнього амбасадора в СССР, Метлака, який у „Форін Афферс" стверджує, що Америка ніколи не бажала незалежности України.

Але якраз тепер в Америці відчувається певне похолодніння щодо спадкоємця СССР, Російської Федерації, спеціяльно через непорозуміння у торговельних зносинах з Іраном стосовно будови там ядерної електростанції, можливо також, стосовно політики сили в Косові, та у справі поширення НАТО. Кажуть, що теперішній спад на російській біржі віддзеркалює ті труднощі, як свого роду господарський натиск на Російську Федерацію.

Можлива криза

Для України є важливим усвідомити собі, що таке раптове погіршення наставлення Америки до Росії може причинитися до катастрофальної господарської кризи, в номінально незалежній Україні, яка, на жаль, залежить від постачання енергоносіїв з Росії. Як подає „Ню Йорк Таймс", Україна сьогодні мусить висилати людей „на заробітки" до Росії, щоб тільки якось прожити, через важку господарську ситуацію в Україні й велике безробіття, що нам панує.

Такими то є, до певної міри, наслідки „русофільства" в американській політиці: завжди бачити щось позитивного у „добрих" відносинах із Росією, та вважати всі українські справи другорядними. Але маємо надію, що міродайні американські чинники тим разом зрозуміють надзвичайно важливе геополітичне значення України та не допустять там до господарсько-політичного хаосу, який може бути спричинений катастрофальним погіршенням господарського становища в Росії.

Про політичні наслідки того стану, під проводом можливого спадкоємця президента Єльцина у 2000 році, Александра Лебедя (також знаного як „півукраїнця"), є також дещо гумористична передовиця в „Ню Йорк Таймс". Розуміється, це залежить також від українців — вони мусять задемонструвати свою охоту для поліпшення ситуації у власному краї, замість надіятися на поліпшення через якийсь варіянт „білорусизації" чи відновлення СССР.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про роздуми на прощання

Вісімнадцять років — це дивний проміжок часу. Він ані круглий, ані нічим не помітний, ані особливо довгий, ані короткий. А все ж для декого, що його пережив, може видаватися дуже довгим і повним значення та повним подій. Таким здається був він для нас, доля яких кинула до спільного „мішка", в якому було одне завдання — щоденна поява „Свободи".

Треба щойно переглянути цих дясятки річників нашої газети, щоб здати собі справу, який цікавий, але і важкий був цей період, скільки подій, радісних і сумних, з нашої історії було за цей час зареєстрованих, скільки подій у громадському чи навіть особистому житті української спільноти в ЗСА знайшли місце на скромних, але кожноденних сторінках нашого єдиного щоденника поза межами України.

Саме ця співучасть пером у цих усіх подіях, ці наші спільні радісні і сумні переживання останніх років з'вязали нашу нечисленну але дружню громадку співробітників „Свободи", що працювали під проводом головного редактора.

Ця припадково пов'язана група журналістів кинута у дві кімнати славної Монтґомері вулиці ч. 30 у Джерзі Сити, що працювала над щоденною появою „Свободи" постійно змінялася — одні відходили, другі приходили із різних-прерізних причин, що стояли на перешкоді їхньої праці, або саме такої праці вимагали. Але для всіх них „Свобода" була місцем щоденної зустрічі, місцем виміни новин і взаїмного пізнання. Скільки з них пересунулося через ці дві кімнати? Скільки у теплі пори року шукало натрою до писання, проходжуючись над недалекими водами Гадсону або шукаючи зором видніючу на овиді Статую Свободи, що була причиною перебування нас усіх, без виїмку, тут на цій вільній землі Вашінґтона?

А все ж серед тих відпливаючих і припливаючих робітників пера, що творили дивну родину нашого щоденника, двоє перебуло вірно у тих двох кімнатах понад сімнадцять років.

Це був головний редактор і „доїжджаюча" кореспондентка, якої тисячний фейлетон недавно „святкували".

Може такі різні віком і завданням журналісти не завжди знаходили у всьому спільну мову, але напевно їм однаково близька була ця газета, для якої вони так різно працювали.

Не сподівалися вони, коли зі запалом видавали у 1993 році ювілейне число у століття „Свободи", що так скоро, у несповна п'ять років пізніше прийде стільки несподіваних і небажаних змін. Але життя, як кажеться, завжди є „повне непорозумінь і тихого смутку". Так воно у приватному житті буває і так у професійному.

І ось тепер роки спільної праці, спільних радощів та смутків з приводу різних подій в Україні та в діяспорі кінчаються. Приходять зміни, відходять так добре знані співтоварищі праці, відходить так добре знаний, щоденний гість до соток українських домів.

Але на бюрку залишається як дорогоцінна пам'ятка ювілейне число нашої „Свободи" ще зовсім свіже, бо з-перед п'яти років із великим, оптимістичним заголовком:

„Із столітнім досвідом служби, „Свобода" ґряде у нове і світле майбутнє!"

Яке буде тепер це „світле майбутнє"?

О-КА

Валентина Єрмоленко

Розповідь незнайомця про Пилипа Орлика

V

Так оцей „свояк", — за висловом Орлика, — взяв родину Орликів під свою спеціяльну опіку, і коли він почув, що Орликам загрожує небезпека, відвіз гетьмана з родиною в одне безпечне місце, а цісаря просив про заступництво. По смерті барона Орлика гетьман під тиском цісаря мусів з родиною покинути цісарську країну. Сам гетьман дуже драстично описує цей період свого життя: „Зусилля й інтриги моїх ворогів перемогли. Родина зісталася у Вроцлаві, укрита в монастирях, а я, не маючи сталого місця, де б мені прихилити голову, став позорищем світові й людям, переїжджаю з місця на місце для безпечности під прибраним ім'ям, подаючи себе за чужинця".

Орлик покинув Шлезьк, переїхав до Кракова, де з дороги він вирядив старшого сина Григорія до Дрездену, щоб син під прибраним ім'ям вступив до саксонської ґвардії. У Кракові П. Орлик примістив дружину у Францисканському монастирі, а дітей — у Бернардинському; сам зі сином Михайлом та секретарем, капітаном де Клюарам, пустився в далеку мандрівку на схід, у турецькі землі. В березні 1722 року він перейшов польський кордон і того ж місяця був в околицях Хотина. Врешті наказом із Царгороду призначено постійним місцем осідку гетьманові Сальоніки, куди він виїхав у листопаді 1722 року.

В Сальоніках П. Орлик пробув дванадцять довгих літ, ізольований від рідного оточення, дружини і дітей. Син Михайло, якого він був взяв зі собою, помер від холери, і гетьман залишився зовсім самотнім. Гірко відчув він свою долю — „почесне" заслання, а до того, приходили погані вісті від родини, яка опинилася в тяжкому матеріяльному становищі (за борги жид з Кракова загрожував дружині Орлика в'язницею).

Життя в Сальоніках проходило досить монотонно. Гетьман провадив велике листування, читав голляндські, французькі й італійські часописи, звідки робив нотатки про події в Україні або в суміжних з нею країнах. Особливо пам'ятними були для нього дні, коли хтось приходив до нього з України. В Сальоніках український гетьман мав багато знайомих, бо був видатною постаттю, з якою рахувались високі достойники, дипломати і вище духовенство. Англійські і французькі консули були його добрі знайомі. Сальоніцькі греки православного віровизнання цікавилися ним і старалися чимсь допомогти йому. Мав він знайомства і серед католицьких кіл, з якими не раз сходився для дискусій.

Постійні зміни союзів та скороминучих комбінацій, на які були дуже багаті 20-ті роки XVIII століття, не давали підстави Орликові на щось опертися. Політична ситуація в Европі була невиразна. До того, Орлик був цілковито відірваний від рідного терену і Запорозького війська. Хотів Орлик дістатися до Царгороду, та султан не дозволив покинути йому Сальоніки. Лише коли на початку 1725 року помер Петро I, а в серпні 1725 року відбувся шлюб дочки Станіслава Лещинського Марії з французьким королем Людовиком XV, вселилися в Орлика надії на зміну европейської політики. Перебувати Орликові в Сальоніках стало нестерпним. Туреччина була йому свого роду в'язницею і йому всіма силами хотілося вирватися на волю. Надії порозумітися з Москвою зникають. Він звертає свої сподівання на Францію, С. Лещинського, Туреччину, Крим, Швецію. Це та виразна антимосковська політика, що її старий Орлик тримався до кінця свого життя.

Вже в наступному 1729 році почалася в політичній праці Орлика нова доба. Виявляється певна стала лінія, зникають хитання та комбінації на всі боки. Це час співпраці з молодим, повним сил сином Григорієм Орликом, що надав нової енергії старіючому гетьманові. Молодий Орлик, після років навчання і військової служби, несподівано виринає як дипломатичний посередник в українських справах. У жовтні 1729 року французький посол Де Монті влаштував таємну нараду у Варшаві, в якій брали участь шведський посол Цюліх, примас Польщі, коронний гетьман і київський воєвода Потоцький, — всі прихильники Станіслава Лещинського, і молодий Г. Орлик. Син гетьмана зробив доповідь, в якій підкреслив значення козацької нації і Пилипа Орлика в неминучому, майбутньому конфлікті з приводу кандидатури С. Лещинського на польський престіл. Учасники наради запропонували молодому Орликові їхати до Франції і там поставити справу батька. Вже наприкінці 1729 року Григорій Орлик був у Парижі і дійсно звернув увагу на себе французьких державних мужів. Незабаром йому було доручено спеціяльну місію на Сході, і він мав щастя побачитися з батьком в Сальоніках у травні 1730 року.

Пилип Орлик все більше відчував потребу стати на чолі січових козаків, щоб активно виступити на захист українських інтересів, але для цього він мав би покинути Сальоніки. Заходи перед турецьким урядом старого і молодого Орлика, особливо енергійно підтримані новим французьким послом у Царгороді Вільневим, покищо не дали сподіваних наслідків. У лютому 1733 року, після того, як помер Авґуст II, ворожі партії заворушилися. На боці С. Лещинського була ціла Польща, але Росія й Австрія виставили кандидатуру сина польського короля Фрідріха-Авґуста III. Російський уряд вислав 40-тисячну армію в Польщу, і хоч у Варшаві одноголосно було вибрано С. Лещинського, він мусів тікати від росіян до Ґданська, а невеликий гурт стероризованих поляків вибрав на новому соймі Фрідріха-Авґуста III своїм королем. З цього почалася европейська війна, в якій активно виступили Франція разом з Еспанією і Сардінією. Росії не було офіційно оголошено війни, але Франції дуже залежало на тому, щоб Туреччина почала війну проти москвинів. Франція підтримувала Орликів. Згаданий вище французький посол Вільнев у 1733 році писав, що вживає всіх заходів, щоб татари напали на Московщину і щоб Пилип Орлик міг нарешті покинути Туреччину і з'єднатися із своєю армією. Молодий гетьманич Григорій Орлик також не гаяв часу. Він літо і осінь 1732 року провів у Криму, мав авдієнцію у хана Капла Гірея і конферував з його візиром. Крим готувався до війни, тільки чекав відповідного наказу з Царгороду.

Царгородський уряд вагався. Замість рішучого удару, вів безконечні переговори з Францією, а П. Орлик мав і далі сидіти в Сальоніках. Щойно в кінці лютого 1734 року гетьман залишив Сальоніки й поїхав до столиці буджацького султана Каушан, де він зустрівся з ханом, — бо там була його літня резиденція, — а також і з сином Григорієм, який мав відповідні доручення від французького короля і від С. Лещинського.

Звільнення Пилипа Орлика прийшло запізно. На Запоріжжі зайшли великі зміни. Січове братство було незадоволене зі свого становища — бути під протекторатом хана, і в березні 1734 року Запорозьке військо перейшло на урочище Базавлук, а російська цариця Анна погодилася прийняти його у своє підданство. Це було великим ударом для Орлика. Всі спроби переконати січовиків про шкідливість такого рішення ні до чого не привели. В одному з меморіялів 1741 року Орлик сам згадує про те, що запорожці у своїй відповіді недвозначно зазначили, як зле велося самому гетьманові на вигнанні і які несправедливості і здирства вони самі терпіли від татар.

Після переходу Січі під владу Москви і розпорошення власного військового відділу, що його все таки вдалося гетьманові зібрати, — шанси П. Орлика дуже підупали. Якщо маючи при собі військо, він був главою своєї країни, спроможним укладати союзи з тією чи іншою країною, то без війська міг бути лише дорадником чужих урядів, експертом у справах Східної Европи. Тим часом російський уряд, приймаючи нерішучість

(Закінчення на стор. 3)

Европейську...

(Закінчення зі стор. 2)

фіцит державного бюджету дістає грошову кару до 0.5 відс. ВВП. Це, на думку сторін, допоможе зберегти економічну стабільність в ЕС.

На території валютного союзу буде створено єдиний економічний простір, подібний до американського. До цього ЕС готується вже давно, програма вільного руху капіталу і послуг уже є, бракує лише спільної валюти.

Члени ЕС залишаються суверенними незалежними державами, але зі спільною валютною і економічною політикою. В цьому є великі переваги, але є і загроза, бо інфляція в одній з них так само безперешкодно мандруватиме по всій території союзу. Та все ж, об'єднана економічно Европа важитиме багато більше у світовій економіці, ніж важить кожна держава окремо. Це помітно вже й сьогодні. Наприклад, у 1996 році ЕС давав 38 відс. ВВП промислово розвинених країн світу, ЗСА — 33, Японія — 21. Европейський союз випереджував ці держави і за обсягом зовнішньої торгівлі.

Отож може статися, що після введення европейської валюти сотні більйонів офіційних валютних резерв можуть перелитися з американської валюти в єдину европейську. У випадку успіху евровалюти, те ж саме може статися і з приватними інвестиціями.

Оскільки причин економічних коливань на світовому ринку ніхто досі так і не дослідив досконало, то не можна ґарантувати, що ЕС очікують самі лише економічні злети. Уникнути економічних спадів дуже важко та Західня Европа вирішила, що спільно їх поборювати легше.

Розповідь незнайомця...

(Закінчення зі стор. 2)

Туреччини за крайню слабість, улітку 1735 року, без формального оголошення війни, зробив випад у кримському напрямі. Це була несподіванка для падишаха, тим більше неприємна, що тепер січовики виступали на боці Росії. Турецька дипломатія взялася рішуче до розбудови своїх зв'язків. Тепер П. Орлик знову виступив на передній плян. Старий гетьман з наказу турецького уряду мусів їхати з Бендер до Відіну. Він послухався, хоч це його дуже образило.

На деякий час гетьман звернув на себе увагу турецького уряду. Він був задоволений і, від'їхавши з Відіна, осів у Ясах. В першій половині 1739 року гетьман Орлик бадьоро дивився в будучність. Батько і син Орлика в який вже раз зверталися до ідеї східньо-европейської коаліції. Центральним пунктом для них була, звичайно, українська справа. Але час для активної міжнародної української акції вже минув. Всюди стукали Орлики в зачинені двері, і лише шведи, яким не щастило на війну, радо приймали послуги невтомних антимосковських аґітаторів. Гетьман переживав і морально, бо після двадцятилітньої розлуки з родиною думав хоч рештки свого життя прожити з дружиною і однією донькою, що була ще при ній. Переживав він також і за матеріяльний стан свій і родини. На таке сумне становище гетьмана звернули увагу деякі чужоземні чинники. Їм таки пощастило добитися деяких полегш для старого гетьмана. Переїхавши до Яс, П. Орлик там прожив недовго. Він помер 24-го травня 1742 року на самоті, так і не побачивши свою родину.

Після смерти П. Орлика українська справа вже на могла бути так актуально поставлена, як за його життя. Це була скорше пропаґанда, підготовча акція на майбутнє. Але знайшлися продовжувачі його справи. Завдяки енерґії його сина Григорія, який на французькій службі осяг високого становища, українська справа не зникла з европейського обрію. Два інші еміґранти зі славної плеяди мазепинців, Нахимовський і Мирович, їздили з наказу графа Григорія Орлика у 1754 році до Криму, як зв'язкові між Кримом і Запоріжжям. Граф Пилип Штенфліхт, син старшої доньки Орлика Насті, був у 50-их роках XVIII століття старшиною полку свого дядька Григорія Орлика, працював на користь України, їздячи не раз до Стокгольму з дорученням гетьманича, як посередник у французько-шведських переговорах щодо козацьких справ. Дружина гетьмана Пилипа Орлика також не відходила від громадсько-політичної справи, спочатку допомагаючи своєму чоловікові, а потім — синові Григорієві.

Незнайомець зупинився, глянув на небо:

— Здається, ночі вже кінець надходить, — сказав він.

Мене кортіло запитати його, хто він? Та не відважилась. Якщо сам не сказав, то, може, краще не треба... Сірий ранок, як пелена, накривав шелюги і людей, що спали на березі.

— Переглядаючи все життя Пилипа Орлика, — почав знову незнайомець, — слід сказати, що був він видатним українським державником. Цілу свою незвичайну енерґію він присвятив політичним завданням; своє звання гетьмана, провідника й глави нації, він відчував за відповідальний обов'язок, в жертву якому треба було принести свою персональну долю. Пилип Орлик був людиною висококультурною, европейцем у повнім розумінні цього слова, що ставив вимоги до життя і тим болючіше відчував свою недолю. Европа була для нього своя, близька. Енерґійна, вперта та невтомна праця Пилипа Орлика та його послідовників зберегла нам традиції, створила певні зв'язки з Европою. Ці традиції дають нагоду кожному вдумливому українцеві задуматися над долею своєї батьківщини...

Моя доня проснулась і почала капризувати. Незнайомець встав, вибачаючись, що так „розговорився":

— Приємно мені було біля вас посидіти... Дякую за гостинність. Зараз не часто це зустрінеш. Думки якось самі налинули...

Стараючись заспокоїти доню, не помітила, як відійшов незнайомець. Пароплав прийшов несподівано рано. Метушня на березі захопила мою увагу. Як заявив капітан, пароплав всіх з берега не міг взяти. Спершу тих, хто з дітьми. Матрос підскочив до мене, підхопив доню під одну руку, а мій кошик в другу, і по трапу подалися ми не пароплав. Примостив нас на горішній палубі біля якихось пакунків. Місць дійсно не було. Після всієї метушні почала я розглядатися за незнайомцем, чи є він на пароплаві? Не бачила. Пароплав більше ніде не зупинявся. У Дніпропетровському на пристані його також не було...

Відзначення 350-річчя початку визвольної війни українського народу

Кабінет Міністрів України постановою ч. 95 з 25-го січня 1998 року рішив відзначити 350-ліття початку національно-визвольної війни українського народу 1648–54 років під проводом гетьмана Богдана Хмельницького з огляду на її велике історичне значення для становлення української державности.

Всеукраїнське Об'єднання Ветеранів, яке очолює академік Ігор Юхновський, плянувало провести ці урочистості на високому патріотично-історичному рівні, включивши всі області України. Радує нас це, що пляни здійснилися. Масові зустрічі з молоддю, учнями, студентами, учителями, їхнє національне пробудження нас заохотило до дальшої праці.

Почали ми акцію 8-го травня з Микитинської Січі (Нікополя), де Богдана Хмельницького обрано гетьманом України.

Жовті Води — Я. Лоґош деклямує свій вірш, присвячений визвольній боротьбі українського народу під проводом гетьмана Б. Хмельницького.

Тут і об'єдналися всі учасники походу з усіх областей і міст України, які прибули в основному автобусами.

Прапороносці коло пам'ятника гетьманові Б. Хмельницькому в Нікополі.

Проведені нами акції: в Крутах 29-го–30-го січня 1998 року, Микитинському Розі, Чортимлинцях, Жовтих Водах, селі Жовте, Чигирині, Білій Церкві, Корсуні, Пилявцях, Каневі, Києві 8–10-го травня ц. р. дали можливість зрозуміти нашим недругам, що в нас немає уже тієї пасивности, бо ці герої, які віддали своє життя за волю України, дали нам подих, патріотичний заряд на всі дальші віки. Тому ми стали більш рішучими, обороняємо незалежність України так, щоби вона стала економічно сильною, потужною европейською державою і в разі потреби, щоби не студенти її захищали, а патріотичні Збройні Сили України.

Вважаємо, що ми вклали якусь краплину для відродження духової, національної гідности українців. Такі спільні заходи, безумовно, з'єднують націю, гуртують народ, дають гордість нам за своїх предків.

На превеликий жаль, ми не знаємо добре нашої історії, особливо молодь, бо звідкіля можна було довідатися правди, коли все спотворювалося панівними державами в Україні. Розпочата нами акція продовжується по всіх історичних місцях України.

Дальша наша праця — це завершення акції визвольних змагань, яким цього року налічується 350 років. Плянуємо 14–16-го жовтня 1998 року у Львові зібрати ентузіястів-українців всього світу і гідно завершити події історичних перемог, які під проводом Б. Хмельницького 14-го жовтня 1648 року визволили Львів від польської шляхти. Полковник Максим Кривоніс взяв штурмом Високий Замок, а місто дало викуп гетьманові Б. Хмельницькому.

До цієї дати нами запляновано виготовити погруддя полковника М. Кривоноса з бронзи і встановити його на Високому Замку, щоб увіковічнити завзятого, хороброго героя цих подій.

Погруддя гетьмана Б. Хмельницького передбачаємо встановити при в'їзді у Львів зі сторони Києва.

Запрошуємо всіх українців світу взяти активну участь у торжествах. Чекаємо вас у Львові 13-го жовтня 1998 року. 17–18-го жовтня плянуємо провести 2-ий Світовий З'їзд комбатантів-українців у Києві або Одесі.

Павло Вівчар,
перший заступник
Всеукраїнського
Об'єднання Ветеранів

„Я горджуся..."

(Продовження зі стор. 1)

кляси контрабасу Львівської консерваторії, перший контрабасист симфонічної оркестри Львівської фільгармонії. По півдня в нашому спільному помешканні він провадив лекції співу, а я, зачудована, сиділа під фортепіяном і з цікавістю вслухувалася. Мама має гарне сопрано; від неї я перейняла силу голосу і вміння довго співати, не втомлюючись. Батько — баритон, тітка — меццо-сопрано, учасниця Львівського хору „Трембіта". Усі вони навчалися співу у вуйка; він став і моїм першим вчителем вокалу. Тоді, не придаючи належного значення його вказівкам, я все ж одержала від нього безцінну школу співу, а тепер не раз згадую його слова і щоразу переконуюся, якими правильними вони були!

Атмосфера, в якій я росла, була наскрізь музичною, при чому усе в ній було пов'язане з оперою. Моя родина мала свій аматорський театр, де ставилися „Запорожець за Дунаєм", „Наталка Полтавка", „Катерина" та інші українські опери. Репетиції часто проходили вдома. Тож не дивно, що від трьох років я мріяла про одне — стати співачкою. Дитячих пісень я не співала, але знала уривки з „Аїди", „Мадам Баттерфляй", і то була моя музика. Вже тоді говорила, що хочу співати в Ля Скаля, ще навіть не уміючи правильно вимовити цієї назви...

В п'ятирічному віці я почала брати лекції гри на фортепіяні, а за кілька років вступила до Спеціяльної музичної школи імені Соломії Крушельницької, і стала на дорогу професійного вивчення музики. Навчаючись в третій клясі, почала співати сольо з хором. Хоча моїм основним інструментом був фортепіян, співала я постійно, тож голос розвивався і міцнішав.

Потім почалося навчання в Київській консерваторії, де в Оперовій студії студенти-співаки мають можливість виконання оперового репертуару у справжній атмосфері, з симфонічною оркестрою. Там співала серйозні партії, і це вже було немов початком професійної діяльности; мій дипльомовий виступ включав виконання партії Марґарити з опери Гуно „Фавст" та Тетяни з „Євгенія Онєгіна" Чайковського.

Після закінчення консерваторії Оксані не щастило — ні до Київського, ні до Львівського оперових театрів її не прийняли. Далі мріючи про оперову сцену, вона почала працювати у Львівській фільгармонії як концертова співачка.

„Як я зрозуміла згодом, сім років праці у фільгармонії допомогли мені — я значно збагатила свій концертовий репертуар, а найголовніше — багато виступала на сцені і поступово почала позбуватися сценічного хвилювання, яке колись у мене було дуже сильним. Мій голос остаточно оформився й окріп. Співала сольо, з органом, з симфонічною та камерними оркестрами, духовим квінтетом. Саме з ним я й виїхала в турне по Америці".

Переломом в житті О. Кровицької став виступ перед однією з найвідоміших менаджерів Америки Теєю Диспекер, яка побачила у співачки великий потенціял і відразу запропонувала їй контракт. „Я не сподівалася такого повернення справи, не була морально готова залишати Україну: там були мої корені, родина. Повернулась до Львова. Але Тея Диспекер телефонувала за мною і через рік я таки приїхала до Америки.

Прийшлося все почи-

(Закінчення на стор. 4)

Замість квітів на могилу бл. п. ОЛЬГИ ВЕРЕСЮК складаємо 100 дол. на поміч жертвам Чорнобиля.

МІРА і ОЛЕКСАНДЕР БІЛАН
37-47 90th St., Jackson Hts., N.Y. 11372

У ТРЕТЮ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої дорогої **ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ**

бл. п.

МАРІЇ ОЛЬГИ ХОМИ
з дому ДІВНИЧ

будуть відправлені Поминальні

СЛУЖБИ БОЖІ
26-го червня 1998 р.

в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па.;
в церкві св. Тройці в Сільвер Спрінґ, Мд.;
і в церкві свв. Петра і Павла в Балтиморі, Мд.

Про молитви за спокій душі покійної просять
чоловік — **МИХАЙЛО**
син — **РОМАН з дружиною МАРУСЕЮ і донькою КАТЕЮ.**

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в середу, 10-го червня 1998 р. відійшла у вічніть на 85-му році життя

бл. п.

СТЕФАНІЯ ОЛИНЕЦЬ
вдова по бл. п. Романові Олинцеві

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 19-го червня о год. 9-ій ранку із похоронного заведення „Grey", Port Jervis, N.Y. на місцевий цвинтар у Glen Spey, N.Y.

У глибокому смутку:
син — **АЛЕКСАНДЕР з дружиною КЕЙ**
сестра — **АННА БЕНЮК з родиною в Канаді**
брат — **ПЕТРО з родиною**
братова — **ОЛЬГА КОВАЛЬ з родиною**
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

„Я горджуся...“

(Закінчення зі стор. 3)

нати, як кажуть, від нуля: одна справа — мати контракт, а інша — мати працю. Адже менаджер — людина, яка тебе репрезентує і шукає для тебе за працею. Ступила я на американську землю з 200 долярами в кишені, без зв'язків, без знання англійської мови. Ціле життя буду вдячна Українському Інститутові Америки, який на півроку дав мені притулок. Працюючи раз на тиждень в американській церкві, ледве могла себе прокормити і платити піяністам за акомпаньювання.“

Прослуховування до Нюйоркської міської опери принесло Оксані її перший великий успіх — контракт і запрошення співати головні ролі: Ліу в „Турандо“ та Мікаелі в „Кармен“. Ця перша її праця знайшла чудовий відгук в газеті „Ню Йорк Таймс“. Відтоді співачці рік за роком продовжують контракт, і цього року вона вже має запрошення на наступний, шостий її сезон в Нюйоркській міській опері.

З вдячністю згадує мисткиня осіб, які повірили в її талант та можливості — відому Ренату Скотто, чешку з походження Еву Лікову та інших, хто дав їй творчий поштовх.

— До успіху я йшла повільно, але поступово. Все здобувала наполегливою важкою працею, яка приносила велике задоволення і себе оправдала. Ціль в мене була одна — якщо я вже залишила Україну, то мусіла добитися своєї мети. Мій репертуар збільшився непомірно — за п'ять років співала в більш ніж десятьох операх, дала багато сольових концертів, виступала в симфоніях. На наступний сезон, крім Нюйоркської міської опери, мене запрошено виступити в оперовому театрі в Монте Карльо, Монако, де співатиму головну партію в „Проданій нареченій“ Б. Смéтани, а в Маямі та Монтреалі — в опері Яначека „Катя Кабанова“. Через рік виконуватиму сольо в „Реквіємі“ Верді з Симфонічною оркестрою Ню Джерзі під керівництвом диригента Зденека Мацала.

За цей час моя донька виросла, вже має свою родину і дає сама собі раду, а я можу повністю присвятитися улюбленій справі, для якої була народжена.

— Яке враження справляють на Вас поїздки до України? — питаємо Оксану.

— Відвідини Батьківщини, родини, знайомих, рідного Львова стали для мене величезним творчим поштовхом. Це — немов напитися з джерела цілющої води, яка додає мені нового надхнення і сили...

У ВІДНІ САЙМОН ВІЗЕНТАЛЬ, минулої середи, 17-го червня, заявив, що у дослідному звіті центру Візенталя в Лос Анджелесі, зовсім неправильно і викривлено створено картину Швайцарії в часі Другої світової війни, як країни, що симпатизувала з нацистами. С. Візенталь сказав, що американський історик Ален Шом не правильно описав пронацистські угрупування та ролю невтральної Швайцарії під час Другої світової війни. Одначе рабин Марвин Гієр, основник і директор візентальського центру в Лос Анджелесі, котрий є незалежним від віденського центру тієї ж назви, обороняв згаданий звіт.